

Renata Voss, bestuurder BOOR, 'In de houdgreep'

Ivar Spierings interviewt 4 keer per jaar een invloedrijk persoon uit onderwijs, sport en/of overheid. Met (kritische) vragen en stellingen houdt hij hen 'in de houdgreep'. Dit keer de beurt aan Renata Voss, bestuurder primair onderwijs bij één van de grootste schoolbesturen van Nederland: Stichting BOOR uit Rotterdam.

Korte introductie

Ik ben Renata Voss en ben lid van het College van bestuur van stichting BOOR, waar ik verantwoordelijk ben voor het primair onderwijs. Daar vallen 65 basisscholen onder met ongeveer 18.000 leerlingen in het openbaar onderwijs in Rotterdam. Daarnaast heeft BOOR ook scholen voor voortgezet en voor speciaal onderwijs. In totaal telt BOOR 78 scholen. Hiervoor heb ik veel verschillende dingen gedaan, waaronder 7 jaar gewerkt als bestuurder bij het Albeda College. Hierdoor ken ik het MBO en het onderwijs van Rotterdam goed. Tenslotte ben ik zo'n 2 jaar griffier van de Tweede Kamer geweest. Wat inhoudt dat ik leiding gaf aan 600 ambtenaren die de Tweede Kamer ondersteunen.

Grootste verschil tussen onderwijs en politiek?

Moeilijk om daar een antwoord op te geven. Ik zie vooral veel gelijkenissen tussen het aansturen van een ambtelijke organisatie en een grote organisatie als BOOR. Het gaat bij beide functies om samen met de mensen te besluiten welke kwaliteit je wilt leveren om er vervolgens met zijn allen aan te werken dat dat ook uitgevoerd wordt. Ambtenaren zijn over het algemeen wel andere mensen. Mensen in onderwijs hebben een heel duidelijk motivatie. Ze doen het voor de kinderen en gooien al hun ziel en zaligheid erin. Die gedrevenheid en passie is fantastisch. In een ambtelijke organisatie zijn de doelstellingen breder en abstracter en daardoor zie je deze passie dan meestal iets minder.

Grootste uitdaging als bestuurder in het primair onderwijs

Op dit moment is in het primair onderwijs, met name in grote steden, het lerarentekort steeds zorgwekkender. Hoe kunnen we het onderwijs draaiend houden met voldoende mensen, zonder kwaliteit in te leveren? En met minder mensen op hetzelfde aantal leerlingen dezelfde of betere kwaliteit blijven bieden. Dat vraagt om innovaties. Alle uitdagingen moeten tegelijkertijd worden opgepakt. Dat betekent dus ook investeren in zoveel mogelijk mensen naar de pabo, de kwaliteit verhogen van de pabo en duale trajecten starten. Bij duale trajecten kunnen studenten eerder in de praktijk aan de slag, waardoor het lerarentekort én de werkdruk teruggedrongen kan worden.

Er moet daarnaast nog veel meer gebeuren, waardoor het voor de leraren uitvoerbaar en aantrekkelijk blijft. Ik sta volledig achter de beweging voor een betere beloning. Ik vind het gek dat de salarisschalen in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs zo verschillen. De discussie over werkdruk is lastiger. Werkdruk hangt af van hoe je de dingen organiseert. Daar ligt onze uitdaging. Kortom, de twee belangrijkste uitdagingen: werkdrukverlaging en tegelijkertijd de gevolgen van het lerarentekort in toom houden. Dat vergt een andere manier van kijken, werken en organiseren.

Stellingen: Eens - Oneens

1. Ik had liever gezien dat Heerenveen de landstitel had gepakt dan Feyenoord

Oneens. Voetbal interesseert me niet zoveel. Ik vind het leuk voor Feyenoord dat ze de titel hebben gepakt.

2. In het primair onderwijs is het veel fijner werken dan in het HBO

Eens. Het primair onderwijs is veel meer een afspiegeling van

de samenleving omdat alle kinderen nog bij elkaar zitten. En de kinderen zijn nog een onbeschreven blad; ze worden gevormd door alle kennis, ervaringen en voorbeelden die ze krijgen aangereikt. In het HBO heeft er al een selectie plaatsgevonden. Je mist daar de diversiteit. Het basisonderwijs is per definitie cruciaal vanwege de basis die daar wordt gelegd. Je leert in het primair onderwijs samenleven. Daarom is het primair onderwijs zo mooi. Zonder de andere onderwijssoorten te kort te doen. *De missie van BOOR past hier mooi bij: Maximale kansen creëren voor kinderen en jongeren in Rotterdam en omgeving. Zij worden volwassen wereldburgers die bijdragen aan een rechtvaardige samenleving en weten hoe zij hun talenten daarvoor kunnen benutten.*

3. Ik ben bij BOOR onder andere aangesteld om écht schoon schip te maken na de roerige jaren Oneens.

Niet om schoon schip te maken. Wel om te bouwen aan de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Ivar: er is in het verleden veel gebeurd. Onder andere een grote fraudezaak. Jouw aanstelling, met een bewezen trackrecord om fraude aan te pakken, is geen gevolg hiervan?

Renata: De grote fraude binnen BOOR was bijna 5 jaar geleden. Sindsdien is er een nieuw College van Bestuur. Schoon schip maken is de afgelopen 4 jaar gebeurd. Ik ben ingestapt op het moment dat alles weer behoorlijk op orde is. De crisis is voorbij en BOOR heeft een sluitende begroting. Ik zie het als mijn rol om BOOR te helpen doorontwikkelen naar een stabiele organisatie met alles wat daarbij hoort. Dus zeker niet puinruimen, maar ontwikkelen!

4. Het is in mijn nieuwe rol een gemis dat ik nooit voor de klas heb gestaan

Oneens. Dat is tot dusver geen probleem gebleken. Belangrijk is dat je als bestuurslid weet wat er speelt in de scholen. Daarom probeer ik zo snel mogelijk alle basisscholen te bezoeken. Ik ben ongeveer op de helft. Ik zie het juist als een voordeel: ik kan met enige distantie kijken naar wat er gebeurt en ik breng kennis en ervaringen vanuit andere organisaties mee. Dat stelt mij in staat lastige vragen te stellen, zaken ter discussie te stellen die iedereen vanzelfsprekend vindt en zo bij te dragen aan innovatie en ontwikkeling.

5. Passend Onderwijs zorgt in de klas voor een beter afspiegeling van de samenleving

Eens. Hier ben ik het helemaal mee eens. Met de volgende toevoeging: Door passend onderwijs wordt het vak van de leerkracht zwaarder en ingewikkelder. Daarom ben ik vóór salarisverhoging voor de leerkracht.

6. Het primair onderwijs heeft meer mannelijke leerkrachten nodig

Eens. De huidige situatie van wie er lesgeeft in het basisonderwijs is geen goede afspiegeling van hoe de samenleving eruit ziet. Ik ben voor diversiteit in teams. Niet alleen een goede verdeling tussen mannen en vrouwen, maar ook voor diverse nationaliteiten. Diversiteit is belangrijk!

7. Kinderen fysiek en mentaal weerbaar maken helpt bij de doorstroom naar het voortgezet onderwijs

Eens. Natuurlijk helpt dit mee bij de overgang naar het voortgezet onderwijs. Maar niet alleen voor deze overgang. Als school heb je niet alleen een taak om kennis bij te brengen, maar ook een pedagogische taak. Dus niet alleen cognitieve

vaardigheden bijbrengen, maar ook mentale vaardigheden en de ontwikkeling als mens. Sport kan daar heel goed bij helpen.

Daarnaast vind ik dat er veel meer samengewerkt moet worden tussen het primair en het voortgezet onderwijs. Op alle vlakken.

Ivar: Zou je op basisschool al met loopbaan oriëntatie en beroepskeuze bezig moeten zijn?

Renata: Jazeker. Het is voor kinderen belangrijk om te weten welke beroepen er zijn en welke beroepen bij ze passen. En zijn die beroepen ook haalbaar. Hier moet je zo vroeg mogelijk mee beginnen. Bijvoorbeeld door met kinderen naar bedrijven te gaan. Zoals het initiatief van jINC (www.jinc.nl). BOOR stimuleert deze initiatieven. Leerlingen vanaf het prilste begin laten nadenken over hun toekomst is goed: wat is er nodig om een goede werknemer te worden. Het gaat over competenties. Die zijn cruciaal. En zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat je overkomt en weerbaar zijn. Niet bij te pakken neer gaan zitten. Als je die twee dingen leert, heb je daar erg veel aan in je verdere leven.

8. Judo (als) middel is dé sport om bij kinderen het zelfvertrouwen te vergroten en ze weerbaar te maken

Eens. Sport kan hier zeker aan bijdragen. Dat kan onder andere met judo, maar ook op veel andere manieren. Ook met kunst en cultuur. Bij BOOR kiezen scholen zelf het middel om deze zaken aan te pakken. Het moet passen bij de leerlingen en de ouders die bij de school betrokken zijn.

9. Schooljudo op alle BOOR-scholen draagt bij aan een betere Rotterdamse samenleving

Oneens. Jazeker: Schooljudo kan bijdragen aan een betere samenleving. Maar ik ga het de scholen van BOOR niet opleggen. Scholen kiezen zelf wat voor hun leerlingen het beste is.

10. € 8000,- voor een school om de werkdruk te verlagen is weggegooid geld

Eens. Mijn advies: bundel het budget, waardoor er echt een verschil gemaakt kan worden. Denk eerst na met scholen en leerkrachten en zet dan het geld goed in op dingen waarvan je echt verwacht dat het helpt. Wat kan je nou met €8000?